HİCRİ ALTINCI ASRIN ÂLİMLERİ

ABDÜLAZÎZ BİN OSMAN

Hanefî mezhebi fıkıh âlimi Künyesi Ebû Muhammed olup ismi, Abdülazîz bin Osman bin İbrâhim bin Muhammed bin Ahmed bin Muhammed bin Fadl bin Ca'fer bin Recâ bin Zur'a'dır. Aslen Kûfelidir. En-Nesefî diye tanınır, İlim tahsilini Buhârâ'da yaptı ve Horasan'da kadılık görevinde bulundu. Bunun yanında ilim öğrenmek için Bağdad, Horasan ve Mâverâünnehr'e giden Abdülazîz bin Osman, 533 (m. 1138) yılında vefât etti.

El-Luknevî'nin İmâd-üd-dünyâ "Dünyânın direği" diye övdüğü Abdülazîz bin Osman, Ebû Bekr Muhammed bin Hibetullah bin Fail es-Serahsî'den ve Ebû Tâhir bin Ahmed el-Kalâbâdî'den ilim öğrenip fıkıh tahsil etti. Kendisinden ise; İmâm-ül-Haremeyn Ebü'l-Kâsım Mahmûd bin Ubeydullah bin Sa'îd el-Haraî es-Serahsî, Ebû Bekr Muhammed bin Ömer el-Felansî ve birçok âlim ilim öğrenmiş ve rivâyette bulunmuştur.

Ebû Sa'îd, onun hakkında; "Abdülazîz bin Osman Horasan'da kadılık yaptı, ömrü uzun oldu. Fetvâ almak için herkes ona müracaat ediyordu. Böylece Abdülazîz bin Osman, Buhârâ'da methi dillerden düşmeyen bir kadı oldu. Bu âlim, babasından, Ahmed bin Abdülcebbâr et-Tayûrî ve ba'zı âlimlerden ilim öğrendi ve rivâyette bulundu" demektedir.

Abdülazîz bin Osman hazretlerinin yazmış olduğu eserlerden ba'zıları şunlardır: 1. El-Münkız min-ez-zülel fî mesâil-il-cedel, 2. Kifâyet-ül-fuhûl fî ilm-il-usûl, 3. Et-Ta'likât fil-hılâf: Bu eser dört cilddir. 4. El-fusûl fil-fetâvâ, 5. Ravdât-ün-nâsihîn fî şerhi hutab-il-erbe'în.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tabakât-üs-seniyye sh. 295 b.

2) Cevâhir-ül-mudiyye sh. 89 a-b

3) Fevâid-ül-behiyye sh. 98

4) Keşf-üz-zünûn cild-1, sh. 424, cild-2, sh. 1497, 1869

5) Hediyyet-ül-ârifîn cild-1, sh. 578

6) Brockelmann Gal-1, sh. 374 Supp-1. sh. 639